

Van: KNVG, NOOM, NVOG, PCOB, UNIE KBO

14 augustus 2015

Reactie gezamenlijke ouderenorganisaties op het 'Concept wetsvoorstel variabele pensioenuitkering'

De gezamenlijke ouderenorganisaties hebben met waardering kennis genomen van het concept wetsvoorstel variabele pensioenuitkering. Het streven naar verbetering van de bestaande wetgeving voor premie- en kapitaalovereenkomsten wordt door de gezamenlijke ouderenorganisaties onderschreven. Het biedt de mogelijkheid om de huidige schijnzekerheid in het stelsel waar nodig het hoofd te bieden. Tegelijkertijd is het een forse ingreep op de bestaande pensioencontracten die een zorgvuldige wetsvoorbereiding en implementatie vereist.

In het wetsvoorstel wordt tegemoet gekomen aan de algemeen levende wens om alternatieven te vinden voor de huidige verplichting om het opgebouwde pensioenkapitaal op pensioendatum om te zetten in een vaste uitkering. De invloed van de huidige lage rentestand op de hoogte van de te ontvangen uitkering kan hiermee verminderd worden. Bij variabele pensioenuitkeringen kan ook tijdens de uitkeringsfase geprofiteerd worden van een hoger beleggingsrisicoprofiel met een hoger verwacht rendement, maar ook met een hogere volatiliteit.

In de memorie van toelichting wordt aangegeven, dat dit wetsvoorstel de deelnemer meer keuzeruimte biedt dan bij de invoering van de Pensioenwet wenselijk werd geacht. Het pensioenbegrip is destijds beperkt tot 'uitkeringen in geld waarvan de hoogte in ieder geval op de ingangsdatum voor de deelnemers is vastgesteld'.

Het uitgangspunt was oorspronkelijk dat pensioen een zekere mate van inkomenszekerheid moet bieden. De regering houdt vast aan dit uitgangspunt, maar kiest ten aanzien van premie- en kapitaalovereenkomsten voor een andere invulling dan bij de invoering van de Pensioenwet en sluit daarbij uitkeringsovereenkomsten expliciet uit.

Wij zouden graag de motivatie willen vernemen, waarom de keuzevrijheid van deelnemers voor het nemen van meer risico, in ruil voor een naar verwachting hoger pensioen, alleen zou moeten gelden voor premie- en kapitaalovereenkomsten en niet voor uitkeringsovereenkomsten.

De ontwikkeling naar meer keuzes en meer flexibiliteit wordt door de gezamenlijke ouderenorganisaties ondersteund.

Korte samenvatting van de positieve elementen in het wetsvoorstel:

- Het mogelijk maken van het doorbeleggen na de pensioendatum in het geval van premie- of kapitaalovereenkomsten.
- Er wordt voorzien in een vaste vastgestelde uitkering en een variabele uitkering. Bij de variabele uitkering kan de risicohouding individueel of collectief worden bepaald. Er worden keuzes mogelijk gemaakt.
- Het wordt mogelijk om schokken te spreiden binnen een tijdsspanne van 5 jaar.
- Bij beleggingsrisico kan sprake zijn van individuele of collectieve toedeling.

Korte samenvatting van de punten van aandacht:

1. In het geval van een variabele pensioenuitkering vraagt de keuze van een deelnemer voor een bepaald risicoprofiel de nodige inspanning en inlevingsvermogen. Vaak beschikt een deelnemer niet over voldoende ervaring, kennis of informatie om die keuze verantwoord zelf te kunnen maken. Dit aspect speelt ook al bij de huidige premieovereenkomsten.

Belangrijk is daarom in de wet te regelen dat het aantal risicoprofielen dat deelnemers kunnen kiezen, wordt beperkt en dat deelnemers bij het maken van die keuze professionele begeleiding krijgen.

2. Bestaande collectieve profielen dienen voldoende onderscheidend te zijn, zodat deelnemers een afgewogen keuze kunnen maken.
3. De zorgplicht voor de pensioenuitvoerder (met name de voorlichting over de keuzes) zal leiden tot forse kostenverhogingen. Dit geldt met name t.a.v. de verantwoordelijkheid van de pensioenuitvoerder om te toetsen of het door de deelnemer gekozen profiel aansluit op de risicohouding. Uitvoering en toezicht zijn een punt van toenemende zorg. De complexiteit neemt steeds meer toe.

Geadviseerd wordt om het aantal mogelijk risicoprofielen wettelijk te beperken om zo de toename van complexiteit en kosten zo veel als mogelijk te beperken.

4. De projectierente gaat gebaseerd worden op wettelijke parameters ten aanzien van rendementsverwachtingen in de Pensioenwet. Belangrijk is steeds duidelijk te blijven communiceren dat behaalde resultaten uit het verleden daarbij geen garantie zijn voor de toekomst.

5. Als binnen de regeling niet de mogelijkheid van een vastgestelde uitkering wordt geboden en de deelnemer wenst hier wel gebruik van te maken, dan is er de route van waardeoverdracht naar een fonds dat wel een vaste pensioenuitkering aanbiedt. Dit zal leiden tot extra keuzes, administratieve handelingen en dus ook tot extra kosten. Daarom wordt geadviseerd om wettelijk te regelen dat het aanbieden van een vastgestelde uitkering als verplichte optie in de iedere regeling op moet worden genomen.
6. In een aantal premie-overeenkomsten wordt het beleggingsprofiel tijdens de opbouwfase al afgebouwd naarmate de pensioendatum nadert. Dit zou er toe kunnen leiden dat het beleggingsprofiel voor de pensioendatum lager is dan daarna. Deelnemers moeten wettelijk de mogelijkheid krijgen om ook tijdens de opbouwfase niet af te bouwen qua beleggingsprofiel.
7. Enerzijds lijkt de mogelijkheid van het uitsmeren van schokken over maximaal vijf jaar een aantrekkelijke gedachte omdat hiermee grote veranderingen in de variabele uitkering worden voorkomen, maar anderzijds is de uitwerking hiervan complex. Voorkomen moet worden dat bij de definiëring van een risicoprofiel binnen een collectief toebedelingsmechanisme gekozen wordt voor een 'offensief' risicoprofiel in de gedachte dat dit toch wel wordt gecompenseerd door het uitsmeren van schokken. Een goed en bewust gekozen verhouding tussen de hoogte van het risicoprofiel en de mate waarin schokken worden uitgesmeerd is daarom van belang bij de bepaling van de risicohouding.

De wijze van bepaling van de risicohouding moet daarom wettelijk meer gedetailleerd worden omschreven.

8. Ook zouden inmiddels reeds gepensioneerden eenmalig de mogelijkheid moeten krijgen om te kiezen voor en variabel, in plaats van een vast pensioen. Geadviseerd wordt de wet daarop aan te passen.
9. Zekerheid inzake de pensioenuitkering is een eis die de wetgever als algemeen beginsel in de Pensioenwet en in de praktijk bij alle pensioenregelingen steeds voorop heeft gesteld. Met het aanbieden van een variabele pensioenuitkering wordt deze eis nu in strikte zin losgelaten.

De Pensioenwet zal qua tekst op dit punt zorgvuldig en meer gedetailleerd moeten worden ingevuld en aangepast. Belangrijke wijzigingen moeten daarbij in de wet en niet alleen in lagere regelgeving geregeld worden. Diverse punten die bij AMvB geregeld gaan worden, moeten volkomen duidelijk zijn bij aanbieding van het wetsontwerp aan de Tweede Kamer, zodat deze meegewogen kunnen worden in het definitieve oordeel.

10. Het financiële toetsingskader en de vereiste buffers zullen op dit nieuwe wetsvoorstel moeten worden aangepast. Wij adviseren daarbij om buffers zo veel als mogelijk individueel toe te rekenen.

Aangezien deelnemers bij een variabele uitkering bereid zijn om meer risico te lopen, kunnen de buffereisen minder hoog zijn en zullen de pensioenuitkeringen gemiddeld dus hoger uitkomen.

Diezelfde redenering geldt echter ook voor uitkeringsovereenkomsten. Wij vragen ons daarom af waarom diezelfde keuzes voor variabele of vaste pensioenuitkering ook niet voorgelegd zouden kunnen worden aan deelnemers met een uitkeringsovereenkomst.

Daarom vragen wij u om het wetsvoorstel ook nader uit te werken voor uitkeringsovereenkomsten.

11. Tenslotte doen wij de suggestie om de premie-en kapitaalovereenkomsten, die niet onder de PW vallen, maar uitsluitend onder de WFT, ook de faciliteit van een variabele uitkering te gunnen.

KNVG

Dick van der Windt
Secretaris

NOOM

Bouchaib Saadane
Voorzitter

NVOG

Jaap van der Spek
Voorzitter

PCOB

Els Hekstra
Directeur

UNIE KBO

Manon Vanderkaa
Directeur

KNVG
Hogeschoorweg 21
5911 EJ Venlo
secretariaat@knvg.nl

NOOM
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
may@netwerknoom.nl

NVOG
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
nvog@gepensioneerden.nl

PCOB
Postbus 1238
8001 BE Zwolle
info@pcob.nl

UNIE KBO
Postbus 325
5201AH 's-Hertogenbosch
uniekbo@uniekbo.nl